

**Høje-Taastrup
Kommune**

Legionelladag 27/9-2022

Eksempler på udfordringer og løsninger ifm. Legionella tilfælde i Høje-Taastrup Kommune

v/ Civilingeniør Ph.d. Lene Karen Bagh
Teknik- og Miljøcenter i Høje-Taastrup Kommune

**Høje-Taastrup
Kommune**

Arbejdsområder

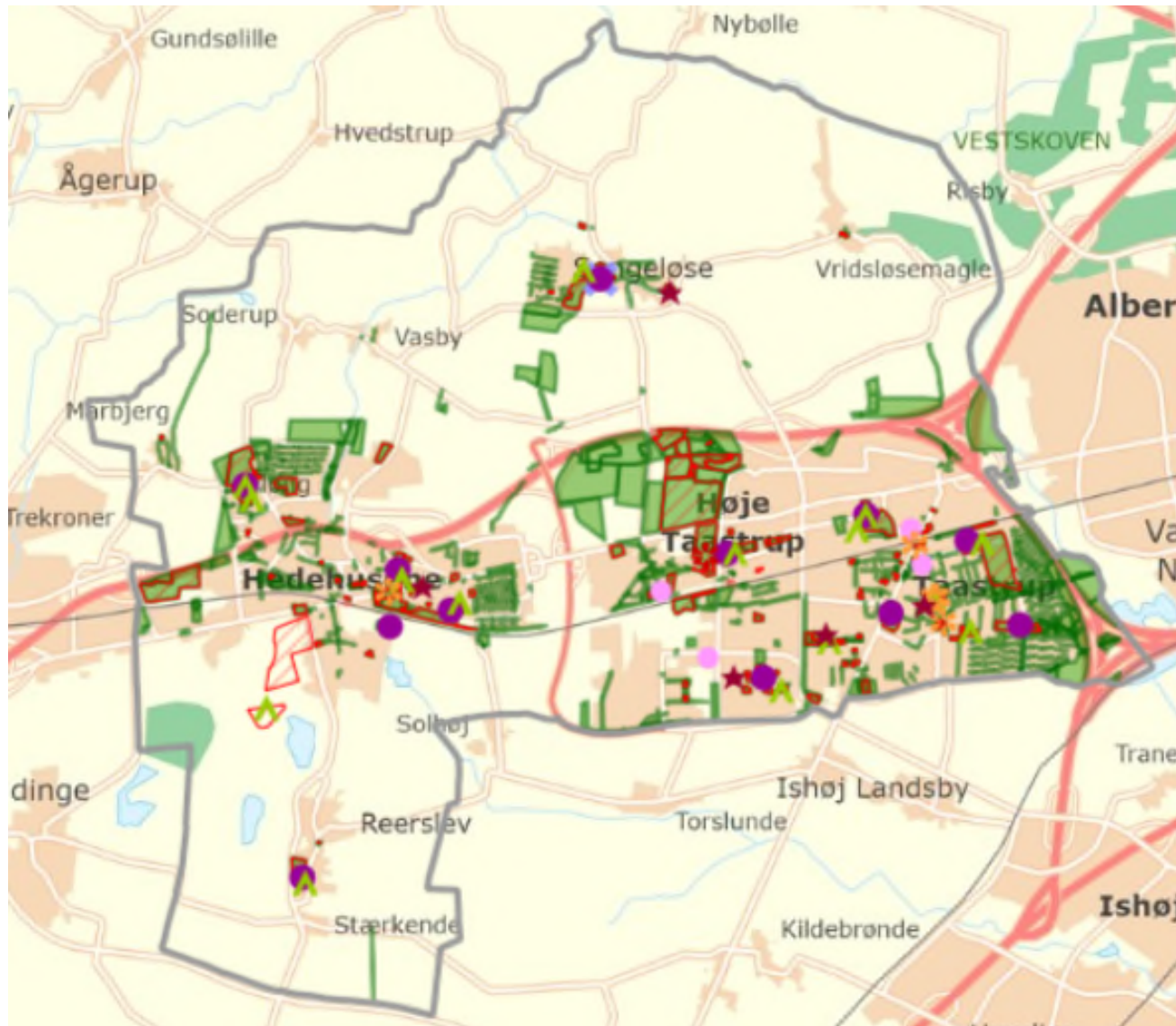
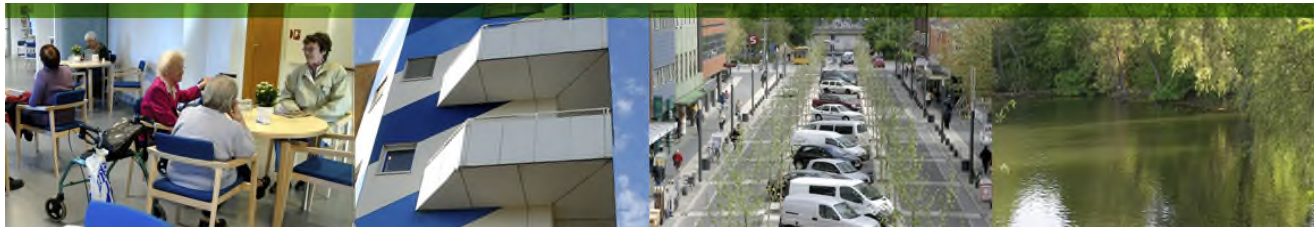
Administrative opgaver inden for vandforsyningsområdet og svømmebade

- Vandforsyningsplanlægning
- Tilladelser til vandforsyningsanlæg og svømmebadsanlæg m.m.
- Kontrol med vandkvalitet
- Opfølgning på dårlig vandkvalitet
- Tekniske tilsyn

***Håndhævelse efter vandforsyningsloven og
miljøbeskyttelsesloven***

Høje-Taastrup Kommune

Jordstykker med bygninger ejet af Høje-Taastrup Kommune

 Jordstykker m. bygninger ejet af Høje-Taastrup Kommune

Jordstykker ejet af Høje-Taastrup Kommune

 Jordstykker ejet af Høje-Taastrup Kommune

Fritidsklub

 Fritidsklub

Privatskole

 Privatskole

Specialskole

 Specialskole

Folkeskole

 Folkeskole

Rådhus

 Rådhus

Kulturhus

 Kulturhus

Plejecenter

 Plejecenter

Høje-Taastrup Kommune

 Høje-Taastrup Kommune

Ca. 54.000 indbyggere

Legionella i varmt brugsvand

Center for Ejendomme og Intern Service (CEIS)

Kommunale bygninger	Drift af varmtvandssystemer
Svømmehaller	Driftsbyen
Idrætshaller	Driftsbyen
Institutioner	Driftsbyen
Skoler	Serviceledere (CEIS)
Plejehjem	KAB

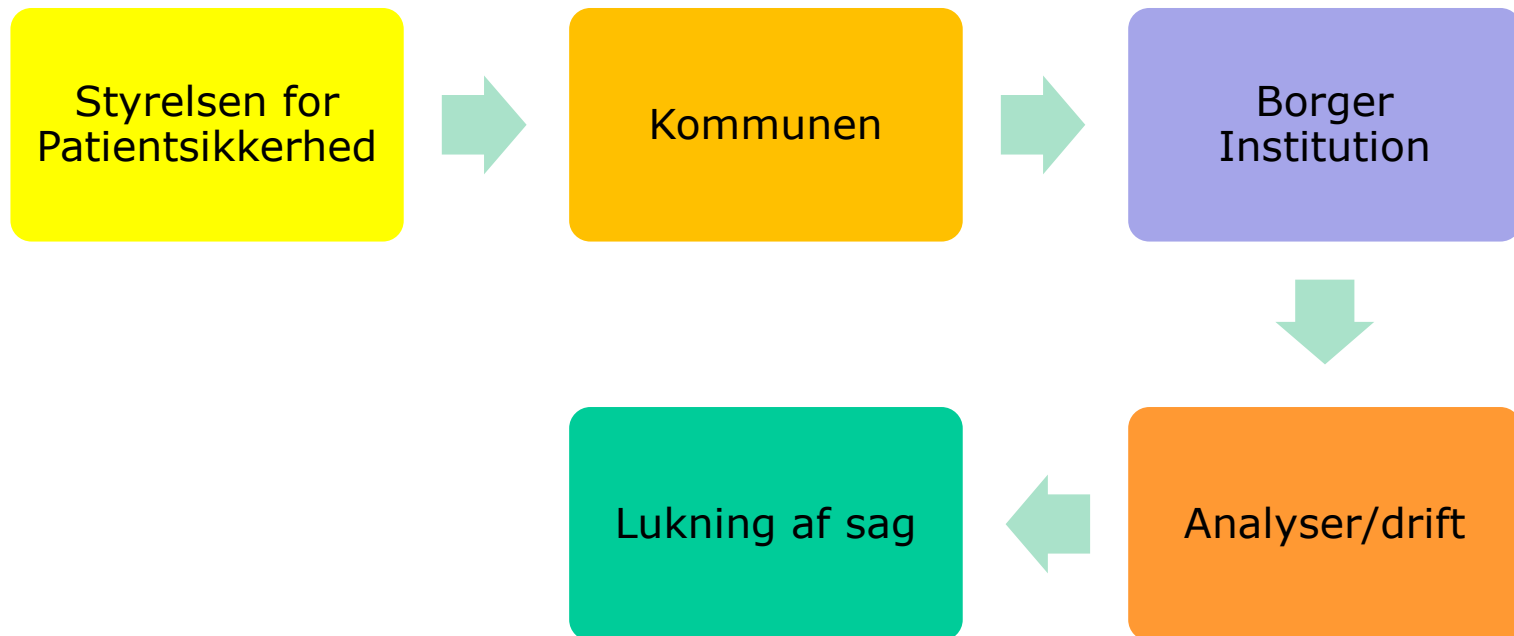
Fokusområder

- Driftsforhold (temperatur og flow)
- Ikke forblandet vand
- Anlægsgennemgang (fjerne lange cirkulationsledninger)
- Isolering
- Opsætning af vandmålere og energimålere
- Skift til mindre beholdere/varmevekslere

Typisk forløb i kommunen

Teknik- og Miljøcenter følger op, når der er konstateret tilfælde med Legionærsyge

Vandforsyningsloven

- Opfølgning via vandforsyningsloven

§ 62. Opfylder vandet i et vandforsyningssystem ikke de kvalitetskrav, der er fastsat i loven eller regler udstedt i medfør af loven, **kan kommunen give påbud** om, at anlægget skal ophøre midlertidigt eller for bestandigt, eller om andre foranstaltninger, herunder at forbrugerne skal træffe sikkerhedsforanstaltninger.

Tilsvarende gælder, hvis vandet bedømmes at være sundhedsfarligt, eller hvis der efter kommunens skøn er nærliggende fare for, at vandet i et vandforsyningssystem kan blive sundhedsfarligt.

§62 gælder ikke kun for drikkevand, men også generelt for vand i vandforsyningssystemer og dermed også i forbindelse med håndtering af Legionella

Byggelovgivningen

- Opfølgning via byggelovgivningen

§ 14. Bebyggelse, ejendommens ubebyggede arealer og derpå værende indretninger skal holdes i forsvarlig stand, således at de ikke frembyder fare for ejendommens beboere eller andre eller på anden måde er behæftet med væsentlige mangler. Endvidere skal ejendommen holdes i en under hensyn til beliggenheden sømmelig stand.

§ 6 Stk. 3. I bygningsreglementet kan af sikkerheds- og sundhedsmæssige hensyn fastsættes regler om drift og vedligeholdelse af tekniske installationer. Reglerne finder anvendelse på såvel nye som bestående anlæg.

Reaktionsgrænser ved fund af Legionella i varmtvandsanlæg i boliger

Legionella (CFU/liter)	Reaktion på fund af Legionella
10 - < 1.000	Lavt kimtal af Legionella. Dog udtryk for at Legionella bakterier kan vokse i systemet.
1.000 - < 10.000	Lavt til moderat antal bakterier. Det skal overvejes, om der kan foretages enkle forbedringer af anlægget, fx driftstemperaturer, fjernelse af døde ender mm.
10.000 - < 100.000	Forholdsvis højt bakterietal. Det skal overvejes, om der kan foretages forbedringer af anlægget og/eller desinfektion. Situationen overvåges.
100.000	Meget højt bakterietal. Anlægget gennemgås med henblik på afhjælpende foranstaltninger.

Modificeret efter Morris GK & Shelton BG. 1994. Statens Serum Institut. 2000.

EU Direktiv

Parametre af relevans for risikovurderingen af forbrugernes fordelingsnet

Parameter	Parameterværdi	Enhed	Bemærkninger
<i>Legionella</i>	< 1 000	CFU/l	Denne parameterværdi fastsættes med henblik på artikel 10 og 14. Det kan overvejes, at træffe de foranstaltninger, der er fastsat i henhold til disse artikler, selv når parameterværdien ikke er overskredet, f.eks. i tilfælde af infektioner og udbrud. I sådanne tilfælde bør kilden til infektionen bekræftes, og arten af <i>Legionella</i> bør identificeres.
Bly	10	µg/l	Denne parameterværdi fastsættes med henblik på artikel 10 og 14. Medlemsstaterne bør gøre deres yderste for at nå den lavere værdi på 5 µg/l senest den 12. januar 2036.

Artikel 10: Risikovurdering af forbrugernes ledningsnet

Artikel 14: Udbedrende foranstaltninger og begrænsning af brugen

Endnu ikke implementeret i dansk lovgivning (2025?)

Case 1 Boligselskab

- Mulig legionella smitterisiko i eget hjem i lejlighed i ejerforening.
  - STPS oplyser, at patienten har været indlagt på hospital.
  - Kommunen kontakter varmemesteren, som oplyser, at driftstemperaturen er 58-60°C og ugentlig udslamning m.m. bliver fulgt.
  - Kommunen afslutter sagen og giver besked til STPS.
-

Case 2 Boligselskab

- Mulig legionella smitterisiko i en større grundejerforening
  - Forgæves kontakt til viceværten
  - Kontakt til formanden for grundejerforeningen
  - Oplysninger om lav varmtvandstemperatur
-

Case 2 - Fortsat

- Kommunen stiller krav om prøvetagning
- Lejl. Varmecentral 1 og 2

Temperatur	48,2	52,4	61,4			°C
Legionella (verificerede)	>1000	340000	200			cfu/l
Legionella (serotype)	2-15	2-15	2-15			
Legionella Pncumophila	>1000	340000	200			cfu/l

- Varmecentralen er en ret sandsynlig smittekilde

Case 2 - Opfølgende tiltag

- Temperaturen hævet til 60°C
- Forkert installation af styringsanlæg, som medførte en max. temperatur på 45°C
- Ombygning og øget temperatur til 56-57°C
- Trods klager blev temperaturen ikke tidligere hævet på grund af "sparehensyn"
- Afkalkning og afsyring af kedler (fremover 1 gang pr. år)
- Kloring af ledningsnet
- Opfølgende prøver
- Anti-legionella funktion kan ikke bruges, da fjernvarmetemperaturen er for lav

Case 3 - Tandlægeklinik

- Mulig smitterisiko fra tandlægeklinik
- Mulig risiko fra plejehjem i Roskilde kommune
- Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer fra Statens Serum Institut (der må ikke kunne påvises mere end 100 CFU/L *Legionella Pneumophila* fra en dentalunit).
- Vandkvaliteten skal kontrolleres minimum hver 12. måned.
- 4 dentalunits, forhøjet kimtal 37 på 1 dentalunit

Case 3 - Analyser

Parameter	Resultat	Enhed	Metode	NIR for Tandklinikker, 2015
Prøvetagning, Tandlægeunit (Ekstern) #	+	-	ISO 19458:2006	
Kimtal ved 37 °C	1100	Pr. ml	DS/EN ISO 6222:2000/TIL 1:2002	500 Max. 500 (>1000 Legionella ugyldig)
Legionella spp	-	cfu/L	DS/EN ISO 11731:2017	

Kommentar

18/6-21

Grundet højt kimtal kan analysen for Legionella ikke gennemføres med den valgte metode.

Følger procedure med at fylde desinficerende væske i systemet og gennemskyller før brug mandag morgen.
Hver morgen gennemskylles med vand – nu mere end 4 min.

Parameter	Resultat	Enhed	Metode	NIR for Tandklinikker, 2015
Prøvetagning, Tandlægeunit (Ekstern) #	+	-	ISO 19458:2006	
Kimtal ved 37 °C	1	Pr. ml	DS/EN ISO 6222:2000/TIL 1:2002	500 Max. 500 (>1000 Legionella ugyldig)
Legionella spp	40	cfu/L	DS/EN ISO 11731:2017	

Kommentar

9/7-21

Kimtal 37°C grænseværdien på 500 cfu/ml er IKKE overskredet.
Legionella pneumophila grænseværdien på 100 cfu/L er IKKE overskredet.

Udfordringer

- På grund af for stor vækst af kim kunne de ikke dyrke Legionella ved første prøvetagning.
- Ekstraprøver tager tid

MEN

- Tandlægeklinikken har styr på procedurerne og følger op.

Kommunen kan afslutte sagen, da NIR krav overholdes.

Udfordringer i systemet

- Flere kommuner kan få et brev fra STPS som går videre med sagen (fx tandlægeklinik i Høje-Taastrup og plejehjem i Roskilde)
  - Ingen tilbagemeldingspligt
  - Vi formoder at hun ikke er smittet i tandlægeklinikken, men vi får ikke en afklaring fra om plejehjemmet har fundet noget.
-

Case 4 - Legionella i privat bolig

- STPS oplyser om mulig smitterisiko fra parcelhus
- Patienten bor til leje i et huset
- Ejer udtager og betaler analyse af Legionella
- Der bliver ikke konstateret Legionella i det varme brugsvand
- Sagen lukkes
- Udfordringer med andre kilder

Case 5 - Legionella i en svømmehal

1

- Forebyggende installation af klordioxidanlæg
- Driftsproblemer
- Øget energiforbrug

2

- Kommunen modtager analyserapport
- Kontakt til svømmebadsanlægget
- Krav om opfølgning

3

- To strenget system
- Gennemskylning 1 gang pr. uge med 70°C varmt vand

Vilkår i tilladelser til svømmehaller

Krav om 1 prøve af det varme brugsvand pr. år fra hvert omklædningsrum

Det varme brugsvand skal analyses for Legionella i overensstemmelse med den metode, der er anført i bilag 2.4 i bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger. Målsætningen er, at kimtallet for Legionella skal være under 1.000 kim/l. Kimtallet må ikke være over 10.000 kim/l. Opfølgning på for høje kimtal skal ske jf. vejledning fra Statens Serum Institut.

Udfordringer

Prøvetagning og analyse

- Pris
- Hvor skal der udtages repræsentative prøver (en eller flere)
- Skal det være en straks prøve/flush prøve
- Skal der analyseres for *Legionella* og *Legionella Pneumophila*
- Skal der sendes isolater videre til SSI
- Finder SSI match eller ikke match

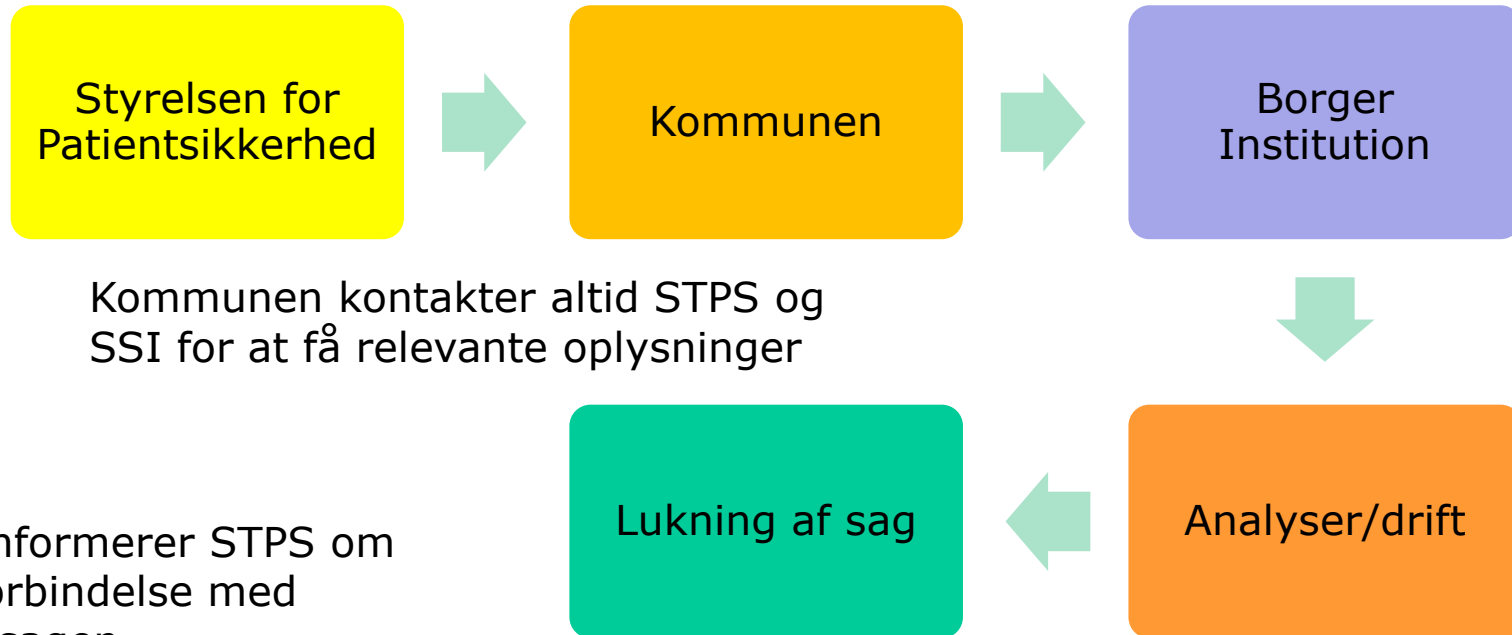
Temperaturforhold

- Dokumentationskrav til temperatur i systemet
- Energisparekrav

Kommunens egen procedure

Kommunen kontakter borger/
institution inden der gives påbud

Kommunen kontakter altid STPS og
SSI for at få relevante oplysninger

Kommunen informerer STPS om
resultatet i forbindelse med
afslutning af sagen

Afklaring af prøvetagning og analyse